

TESTNET NIEUWS

September 2010 • Jaargang 14 • Nummer 3

Vereniging TestNet p/a Diadeemstraat 91 1336 TT Almere

www.testnet.org secretris@testnet.org

VAN DE REDACTIE

Door Meile Posthuma • tnn@testnet.org

We hopen dat iedereen een fijne vakantie achter de rug heeft en voldoende energie heeft bijgetankt om de meest moeilijke bevindingen te doen in de applicaties die we testen. Deze TNN is wat minder dik dan u de laatste tijd gewend bent, maar daarom niet minder interessant. Drie boekrecensies, Riks column maar vooral aandacht voor de resultaten van de enquête. Gaat u daar maar eens rustig voor zitten, want het is een hele hoop informatie. Maar het meest noemenswaardige is natuurlijk dat onze eerste voorzitter en erelid van TestNet een Koninklijke onderscheiding heeft gehad.

Voldoende om er eens goed voor te gaan zitten.

Veel leesplezier!

VAN DE VOORZITTER

Door Michiel Vroon • voorzitter@testnet.org

Het zijn onzekere tijden. Gaan we over rechts of over links? Wordt het meerderheid, gedoogsteun of gaan we voor een zakenkabinet? De toekomst zal uitwijzen. Het weer heeft net zo weinig zekerheden in zich. De zomer was deze keer zeer nat maar bovengemiddeld warm en de herfst kan ook alle kanten op gaan. Wordt het een Indian summer of Hollandse natte koelte? Weerwaarschuwing voor de wind of verkeersalarm voor het dreigende zouttekort. En dan hebben we natuurlijk de economie; iets wat ons allen direct raakt.

In dit nummer

Van de redactie	1
Van de voorzitter	1
Lintje voor Martin Pol	2
Van de evenementencommissie	2
Riks Column	3
Geschiedenisles	4
Thema-avond Privacy	4
Resultaten TestNet enquête 2010	5
Testtechnieken in San Diego?	10
Ridder Martin	11
Boekrecensie: De kleine TMMi	13
Boekrecensie: Batch testen	14
Boekrecensie: Succes met de requirements	15
De dag van...	15
Vijf vragen aan...	18
Evenementen	19

TestNet Nieuws verschijnt eenmaal per kwartaal. Kopij aanleveren per e-mail aan de redactie. Het is niet toegestaan om de nieuwsbrief of delen eruit zonder bronvermelding over te nemen.

COLOFON

Redactie
Paul Beving
Hylke ten Cate
Hans van Loenhoud
Meile Posthuma
Johan Vink
tnn@testnet.org

Bestuur
Michiel Vroon
Rob Baarda
Rik Marselis
Meile Posthuma
Huib Schoots
Mart Watertor

Voorzitter
Penningmeester
Evenementen & Thema-avonden
Vicevoorzitter Informatievoorziening & Beheer
Marktverkenning & Werkgroepen
Secretaris, 2e penningmeester

Groei, recessie of een 'double dip'. Hoge pieken, diepe dalen of doormodderen? Wel contractsverlenging of geen contractsverlenging?

Je zou er gek van worden, ware het niet dat wij als testers ons helemaal thuis voelen in deze wereld vol onzekerheden. Het is onze ideale biotoop. Dagelijks hebben we te maken met de meest uiteenlopende wijzigingen, aanpassingen en onduidelijkheden. Doet-ie het of doet-ie het niet? Is de bevinding opgelost of zijn er nieuwe geïntroduceerd? Blijven ze op deze manier werken of gaan ze mijn adviezen eindelijk ter harte nemen. Ben ik dit weekend vrij of gaan we een uitgestelde release testen?

Gelukkig is er binnen deze continue chaos van veranderingen één stabiele factor; TestNet. En dat dit iets is waar we heel trots op mogen zijn blijkt steeds weer wanneer ik praat met andere vakverenigingen. Stuk voor stuk zijn ze jaloers op onze activiteiten als de thema-avonden, werkgroepen en evenementen. De frequenties, onderwerpen, grootte en aantallen bezoekers en deelnemers spreken bij de andere tot hun verbeelding. En ook komend kwartaal belooft wat dat betreft ook weer mooi te worden. Zeker ook het najaarsevenement, want dat heeft een aantal vernieuwingen in zich maar dat lezen jullie wel in de uitnodiging. Ik hoop daarom ook velen van jullie daar te mogen zien en wens iedereen een chaotisch maar overzichtelijk en positieve tijd tegemoet!

LINTJE VOOR MARTIN POL

Door Meile Posthuma • tnn@testnet.org

Op 11 september jongstleden heeft onze allereerste voorzitter van TestNet een Koninklijke onderscheiding ontvangen van de loco-burgemeester van Apeldoorn, de heer R.T.

Metz. Martin werd benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Dit gebeurde tijdens de viering van het 10-jarig jubileum van het door hem opgerichte bedrijf Polteq. Martin Pol krijgt deze prestigieuze onderscheiding onder andere voor de belangrijke rol die hij heeft gespeeld bij de

ontwikkeling van het gestructureerd testen van IT-systemen in Nederland. TMap en TPI zijn onlosmakelijk met Martin verbonden. Als TestNet zijn we natuurlijk ook trots, want Martin heeft ook heel veel voor de vereniging betekend en heeft de basis gelegd voor bijna de grootste testvereniging ter wereld. Namens TestNet willen we Martin vanaf deze plek dan ook hartelijk feliciteren met zijn Koninklijke onderscheiding.

VAN DE EVENEMENTENCOMMISSIE

Door de evenementencommissie • evenementen@testnet.org

Najaarsevenement werpt schaduw vooruit

Op maandag 11 oktober 2010 is het zover: het najaarsevenement van TestNet. Traditioneel het grootste evenement van het jaar in testend Nederland.

Jullie, de TestNet-leden, hebben je uiterste best gedaan om er een groots evenement van te maken. Op de call-for-papers kregen we ruim vier keer zoveel inzendingen als er plaatsen in het programma zijn. Maar met onze inmiddels beproefde beoordeling op basis van kwaliteit hadden we het programma toch vrij vlot ingevuld.

Een aantal bijzonderheden maakt dat het evenement weer anders dan anders is.

Dit jaar twee keynotes van Nederlandse sprekers die ons prikkelen met nieuwe invalshoeken. Bob van de

Burgt laat ons nadenken over het afslanken van testmanagement (Lean Test Management), terwijl Johan den Haan ons aan het denken zet over het totaal afschaffen van testen (Model Driven Development: het einde van het testvakgebied?).

's Ochtends zijn er ook dit jaar weer tutorials (mini-trainingen): vijf parallel met zeer uiteenlopende onderwerpen. In totaal is er plaats voor 190 deelnemers en dat allemaal gratis voor leden!

Terwijl in vier zalen 's middags en 's avonds de presentaties worden gegeven kun je ook zelf testen! Bart Knaack heeft inmiddels wereldwijde ervaring met het 'TestLab' en komt dat ook bij TestNet optuigen. Neem je eigen laptop mee en kijk of jij de beste tester van Nederland bent. Oh ja, je hoeft niet het hele evenement met je laptop rond te sjouwen want we hebben een bewaakte garderobe geregeld (misschien wel handig om een opvallende tas of een duidelijk adreslabel te regelen).

Via de website en per e-mail krijg je alle details over het evenement toegestuurd. Wij hebben ons best gedaan het zo interessant mogelijk voor je te maken. Dus kom langs! Je kunt je twaalf uur lang met het mooie testvak bezighouden (het programma loopt van 9:30 uur tot 21:20 uur) maar je kunt natuurlijk ook alleen de middag en/of avond komen. Voor leden is het allemaal gratis inclusief de zeer gewaardeerde catering van het NBC! Wel even vooraf aanmelden via de TestNet website zodat we voldoende eten kunnen reserveren.

Tot ziens op het najaarsevenement!

RIKS COLUMN

Door Rik Marselis • rik.marselis@sogeti.nl

Kunstmatige intelligentie

Hoe slim gaan computers worden? Moeten wij daar als testers alvast op anticiperen? Deze vragen kwamen bij mij op toen ik wat filosofeerde over kunstmatige intelligentie. Op dit moment is het al zo dat computers ons mensen regelmatig verbazen met hun kunnen. Maar als je er wat beter in zit, zie je dat van echte intelligentie nog geen sprake is. In films komt echte intelligentie bij machines al lang voor. Neem bijvoorbeeld de klassieker WarGames (uit 1983) waarin computer Joshua erachter komt dat de enige manier om het spel met atoombommen te winnen is door niet te spelen (bij alle andere opties worden alle spelers uiteindelijk vernietigd en ja, inderdaad, deze film stamt nog uit de Koude Oorlog). Op zich een slimme constatering, zeker voor een computer, vooral ook omdat hierdoor de Derde Wereldoorlog en uitroeiing van al het leven op aarde voorkomen wordt. In andere films komen minder vriendelijke computers voor. Moeten wij ons als testers daar op voorbereiden? Bijvoorbeeld door een kwaliteitsattribuut op te nemen met betrekking tot 'menslievendheid'? Want stel je voor dat computers echt intelligent worden. Dan zouden ze wel eens tot de conclusie kunnen komen dat de grootste plaag op deze aardbol bestaat uit ... (nou vul zelf eens in ...) inderdaad, MENSEN. Voor een intelligente computer is de oplossing dan al snel gevonden: even zes miljard mensen uitschakelen en de aardbol is gered. Als je bedenkt hoe afhankelijk wij zijn van computers, dan is dat uitschakelen van mensen niet zo'n probleem. Geen enkele boer in Nederland kan bijvoorbeeld zijn werk nog doen als alle computers tegenwerken. Zonder boeren geen eten, zonder eten geen levende mensen. Binnen een paar weken is de

aardbol van zijn plaag verlost. Maar ja, daar worden wij natuurlijk niet gelukkig van. Dus op ons testers rust de gewichtige taak om te voorkomen dat er ooit computers komen die te laag scoren op 'menslievendheid'!

Wie heeft alvast een voorzetje voor een standaard testset?

GESCHIEDENISLES

Door Joris Meerts • j.meerts@testingreferences.com

Het moet vorig jaar zijn geweest, ergens in een rustiger moment van een opdracht, dat ik me afvroeg hoe ons vakgebied – software testen – nu eigenlijk tot stand is gekomen. In de daaropvolgende zoektocht naar een geschiedenis van software testen vond ik verbijsterend weinig over dit onderwerp. Laat ik het anders zeggen: zelfs de geschiedenis van het zonnepaneel is aanzienlijk beter uitgewerkt. Komt het omdat we onszelf gewoon nooit afvragen wat er achter onze kennis schuilt? Vinden we het niet boeiend omdat het niet toepasbaar is? Ik denk dat het ontbreken van een geschiedenis een gevolg is van een bepaalde gedachtegang binnen ons vakgebied. Maar dat is een andere discussie.

Het was de Spaans-Amerikaanse filosoof George Santayana die stelde dat 'zij die hun geschiedenis niet kennen gedoemd zijn om haar te herhalen'. In die uitspraak ligt volgens mij een zekere noodzaak besloten. Om dus aan de dans van de herhaling te ontspringen heb ik begin dit jaar een begin gemaakt met het opschrijven van de geschiedenis van software testen. Met daarin natuurlijk het eerste boek over testen van William Hetzel, maar ook de bekende werken en theorieën van Miller, Howden, Gilb, Elmendorf en Goodenough.

Ik heb me niet zeer strikt beperkt tot software testen. In de geschiedenis zijn ontwikkelingen uit andere vakgebieden genoemd die een sterke invloed hebben op het onze. Verder leeft ons vakgebied bij de gratie van conferenties, tools, bedrijven en organisaties en bijvoorbeeld tijdschriften. Ook deze zijn dus opgenomen in de geschiedenis. In totaal beslaat het overzicht nu zo'n 120 'gebeurtenissen'.

Ben je geïnteresseerd in de geschiedenis? Ken je gebeurtenissen die volgens jou een plekje in het overzicht verdienen? Of wil je gewoon eens discussiëren over het belang ervan? Dan kun je mij, Joris Meerts, bereiken op j.meerts@testingreferences.com.

De geschiedenis van software testen is te vinden op www.testingreferences.com onder de link 'History of software testing'.

THEMA-AVOND PRIVACY

Door Eva Ploum • eva.ploum@kza.nl

Op 19 januari 2011 organiseert TestNet een thema-avond over Privacy, die verzorgd zal worden door Nora Visser (Art of Testing), Menno Loggere (Art of Testing) en Eva Ploum (KZA). Alle drie hebben we op het TestNet voorjaarsevenement gepresenteerd over testen binnen de kaders van de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Graag nodigen we je uit voor een bijzondere avond om dit onderwerp nader uit te diepen. Tijdens de avond zullen we samen aan de slag gaan om privacy en testen bij elkaar te brengen.

De discussie over de Wet Bescherming Persoonsgegevens in combinatie met testen wordt steeds vaker gevoerd, waarbij het vooral gaat over testen met productiedata. Cru gezegd komt de discussie neer op twee vragen: 'mag je wel of niet met productiedata testen?' en 'wat zijn je verantwoordelijkheden wanneer je het doet?'. Bij het beantwoorden van deze vragen spelen strekking en interpretatie van de wet een belangrijke rol. De uitdaging is om gegeven de wettelijke voorschriften en eisen tot een aanpak te komen waarmee we op een verantwoordelijke manier de testrol kunnen invullen.

Graag zouden wij de inmiddels opgedane kennis en ervaring delen met de testgemeenschap. Om tot een verder uitgewerkte en gedragen aanpak te komen is echter ook jullie inzet nodig. We zijn er namelijk van overtuigd dat door het mobiliseren van alle denkkraft een veel beter gedragen resultaat wordt bereikt.

En daarom dagen we je graag uit om op 19 januari niet alleen te komen luisteren, maar om daadwerkelijk samen een aanpak op te stellen. Om onze ideeën en ervaringen te bundelen en zo samen de volgende stap te zetten naar een testvak dat haar verantwoordelijkheid neemt op het gebied van de privacy van degenen voor wie uiteindelijk allemaal werken: de eindklant, de gebruiker, de consument.

Natuurlijk willen we jullie na de dag hard werken die voor de meesten aan de thema-avond voorafgaat niet meteen in het diepe gooien. Dus we starten de avond met een korte presentatie en – als daar behoefte aan is – een ‘crash course Wet Bescherming Persoonsgegevens’. Hiermee willen we jullie inspireren en het kader voor het actieve gedeelte neerzetten. Kortom, het belooft een informatieve, actieve avond te worden die bekroond wordt met een mooie informatiebundel, die we na afloop digitaal zullen verspreiden. Tot dan!

RESULTATEN TESTNET ENQUÊTE 2010

Door Rob Baarda • penningmeester@testnet.org

In het voorjaar heeft TestNet haar leden gevraagd TestNet te evalueren door middel van een enquête. Bij deze een groot deel van de resultaten zoals door of namens de portefeuillehouder in het bestuur zijn weergegeven. De vragen die nu nog zonder resultaat zijn worden in een volgende TNN behandeld.

Algemeen

De enquête is door 347 leden ingevuld (van de circa 1500 leden). Voor het bestuur is dit voldoende om de enquêteresultaten als representatief te zien voor de mening van de leden. In de uitwerking worden zoveel mogelijk de grootste krenten genoemd.

1 Hoe lang ben je lid?

Het gemiddelde is lid sinds 2007, met 65% lid sinds 2006-2009. 27 leden die langer lid zijn, vanaf de beginperiode (1997-1998), hebben de enquête ingevuld (8% van de invullers).

2 In welke provincie woon je?

De meeste invullers wonen in Gelderland, Utrecht, Noord- en Zuid-Holland. Zeeland is met één invuller de minst vertegenwoordigde provincie.

3 Waarom ben je lid

(maximaal 5 keuzes)?

De top:

- Kennis halen (91%)
- Netwerken (79%)
- Trends volgen (71%)
- Vakgenoten om je heen (53%)
- Gezelligheid (36%)
- Kennis brengen (35%)

4 Wat trekt je aan in TestNet

(maximaal 3 keuzes)?

De top:

- Evenementen (87%)
- Thema-avonden (74%)
- TestNet Nieuws (32%)

5 Evenementen

Iets meer dan de helft van de respondenten geeft aan beide evenementen te bezoeken. Bijna 90% bezoekt in ieder geval één evenement.

Algemene kwaliteit evenementen

De mediaan van de algemene kwaliteit van de evenementen is een 7,4. Een kleine 3% waardeert de evenementen als onvoldoende.

Keynotes

De keynotes worden inhoudelijk gemiddeld met een 7,1 becijferd. Iets meer dan 5% vindt de keynotes inhoudelijk onvoldoende (geven het cijfer 1 tot en met 5).

De presentatiewijze scoort iets hoger met een 7,2. Ongeveer 3% vindt de presentatie onvoldoende.

Tracks

De tracks krijgen inhoudelijk een 6,9. Opvallend is dat er meer zesjes dan achten gegeven worden. Bijna 7% is niet tevreden met de inhoudelijke kwaliteit.

De presentatie van de tracks scoort net iets lager, gemiddeld 6,8. Daarentegen ligt het percentage onvoldoende iets lager (6,1%).

Workshops

Wat betreft de workshops kunnen we wellicht meer doen om deze onder de aandacht te brengen: 72% geeft aan de workshops niet te bezoeken. Van de 86 respondenten die de workshops wel bezoeken is de score mooi, gemiddeld 7,3. Hier meer achten dan zessen. Slechts 3,5% geeft een onvoldoende.

Boekpresentaties

De boekpresentaties geven een vergelijkbaar beeld wat betreft bezoekers. Ook hier geeft 72% geen score op. De boekpresentaties scoren met gemiddeld een 6,8 minder hoog dan de workshops. Ook het percentage onvoldoende is beduidend hoger: 6,9%.

Aansprekende soorten presentaties

In volgorde van stemmen vinden onze respondenten dit de meest interessante presentaties:

- Praktijkverhalen
- Buitenlandse sprekers
- Methodische verhalen
- Klantverhalen
- Aangrenzende vakgebieden
- Boekverhalen

Dat is wat mij betreft enigszins verrassend, omdat het merendeel van de tracks methodische verhalen zijn. Wellicht kunnen we wat meer accent leggen op praktijk of er zelfs een evenement aan wijden.

Aansprekende buitenlandse presentatoren

(alle presentatoren met minstens drie stemmen)

- Michael Bolton – 8 stemmen
- Stuart Reid – 7 stemmen
- James Bach – 4 stemmen
- Lloyd Roden – 3 stemmen

- Dorothy Graham – 3 stemmen

Aansprekende boekschrijvers

(alle presentatoren met minstens drie stemmen)

Slechts 14 respondenten geven een boekschrijver aan die ze aanspreekt. Martin Pol (3 stemmen) en Jan Jaap Cannegieter (2 stemmen) zijn de enigen die meer dan één stem krijgen.

Deze resultaten zijn statistisch te beperkt om er conclusies aan te mogen verbinden.

Aansprekende presentaties in aangrenzende vakgebieden

(alle soorten met minstens vier stemmen)

- Quality Assurance/Quality Management – 6 stemmen
- Softwareontwikkeling – 6 stemmen
- Projectmanagement – 6 stemmen
- Business Analyse – 5 stemmen
- Requirements (management) – 4 stemmen
- Softskills – 4 stemmen
- Auditing – 4 stemmen

Reden van keuze voor presentatie

Bij deze vraag konden meer antwoorden gegeven worden. Daarom komt het percentage hoger uit dan 100%.

- Onderwerp van de presentatie – 94%
- De spreker – 52%
- De titel van de presentatie – 41%
- Op basis van afspraken met collega – 10%
- Volgt collega – 6%
- Andere redenen – 6%

Van de andere redenen die worden genoemd springt er slechts een uit: slides van tevoren bekeken – 8 stemmen. Dat moeten we vooral blijven doen.

Onderwerpen die men graag vaker wil zien

Een top twintig van de meeste genoemde categorieën.

■ Agile stemmen	- 32
■ Trends in het vakgebied stemmen	- 26
■ Geautomatiseerd testen stemmen	- 24
■ Praktijkverhalen	- 19 stemmen
■ Testtools	- 16 stemmen
■ Softskills	- 16 stemmen
■ Test(specificatie)technieken stemmen	- 12
■ Usability	- 12 stemmen
■ SOA stemmen	- 12
■ Model Based Testing stemmen	- 11
■ Security	- 11 stemmen
■ Ketentesten stemmen	- 10
■ Aangrenzende vakgebieden/ domeinen	- 9 stemmen
■ Testen van requirements stemmen	- 8
■ Performance stemmen	- 8
■ Cloud stemmen	- 7
■ Quality Management stemmen	- 7
■ Risico Management / PRA stemmen	- 6
■ Lessons learned / fuck ups stemmen	- 5
■ Testdata	- 5 stemmen
■ Outsourcing stemmen	- 5
■ Statisch testen/toetsen	- 5 stemmen

Kwaliteit van het eten

Het eten wordt hoog gewaardeerd. Gemiddelde score is een 7,6. Het cijfer 8 is het meest gekozen cijfer. Slechts 2% eet liever thuis (onvoldoende) ;-)

Bij de toelichting geven veel mensen specifiek nogmaals aan dat ze het eten van uitstekende kwaliteit vinden voor een dergelijk groot evenement. Een aantal highlights:

- Geen klachten over vegetarisch aanbod!
- Een aantal malen wordt gemeld dat de rijen lang zijn
- Ook wordt gemeld dat er wel eens te weinig eten is
- Voor sommigen mag het minder luxe
- 'Ik kom voor het bier, niet voor het eten' ;-)

Locatie van de evenementen

Van alle respondenten is 95% tevreden met de locatie. De overige Limburgers vinden het:

- Te ver vanuit het zuiden
- Te filegevoelig
- Jammer dat er geen NS-station direct naast ligt

Men meldt zich af omdat...

Voornamelijk vanwege de drukte van de werkzaamheden, of omdat de reistijd (op dat moment) te groot is. Nauwelijks (slechts 5%) vanwege de onderwerpen.

Verbeterpunten voor het evenement

Veel verbeterpunten grijpen terug op onderwerpen en kwaliteit van de tracks. Dit is echter al eerder aan bod gekomen. Een aantal highlights:

- Langere pauzes tussen de tracks
- Presentaties kunnen gefilmd worden en als nieuwe media worden aangeboden
- Meer interactieve tracks gewenst
- Uitnodigingen eerder versturen
- Werkgever op de naamsticker
- Uitleg geven over hoe en waarop TestNet tracks selecteert
- Uitgebreidere informatie over de tracks ter inzage
- Meer tijd voor infomarkt bezoek

- Vaker wisselen van locatie
- Vaak wordt ook genoemd dat het prima voor elkaar is!

- Meer regioavonden
- Te filegevoelig

Zes thema-avonden

Aantal thema-avonden bijgewoond

De gemiddelde TestNetter bezoekt 2,1 avonden. Opvallend is dat meer dan 65% slechts twee of minder avonden bezoekt. Een kwart bezoekt zelfs helemaal geen avonden. Slechts 13% bezoekt vijf of meer avonden.

Communicatievormen

Dit zijn, in volgorde van stemmen, de meest interessante communicatievormen

- Workshops - 59%
- Klantervaringen - 57%
- Van alles wat - 36%
- Tool tracks - 35%
- Discussiefora - 29%
- Fun sessies - 16%
- Boekentracks - 14%

Hierbij moet wel worden aangemerkt dat 'conventionele presentaties' niet tot de keuzemogelijkheden behoorden. Meer interactieve vormen scoren echter goed!

Afmelding omdat...

Voornamelijk vanwege de drukte van de werkzaamheden. In tegenstelling tot de evenementen speelt de reistijd een bescheiden rol. Omdat de avonden in een bepaald thema zijn geeft 29% aan niet te komen vanwege het onderwerp. Bij de overige redenen wordt aangegeven dat een bepaalde avond niet goed uitkomt, meestal vanwege privé afspraken.

Onderwerpen die men graag vaker wil zien

Hier dezelfde trends als bij de evenementen (zie evenementen).

Locatie van de thema-avonden

Van alle respondenten is 87% tevreden met de locatie. Dat is iets lager dan bij de evenementen. De overigen noemen als bezwaren:

Start- en eindtijdstippen

Wederom 87% geeft aan tevreden te zijn met de tijden van de avonden.

De overigen geven de volgende kritieken:

- Eerder beginnen
- Later beginnen
- Minder laat ophouden

7 Werkgroepen

13% geeft aan lid te zijn van een werkgroep, 5% is lid geweest en 82% is geen lid. De grootste reden geen lid te zijn is een gebrek aan tijd, gevolgd door onbekendheid van het fenomeen werkgroepen. De helft van die 82% zou mogelijk in een werkgroep willen meedoen bij voldoende informatie.

Op de nieuwe TestNet-website zal er meer info over werkgroepen komen.

Bij diegenen die wel in een werkgroep participeren/participeerde was kennis verdiepen nummer één (79%) en kennis brengen nummer twee als reden (70%) om mee te doen met kennis halen als derde (49%).

Het resultaat van de werkgroep is gemiddeld met een 5,5 beoordeeld. 37% geeft een onvoldoende en 26% een 6. Een aandachtspunt voor het bestuur.

Onderwerpen die populair om alsnog aan deel te nemen:

- Testautomatisering 8
- Agile 7
- Test tooling 6
- Testdata (en privacy wetgeving) 6
- Ketentesten / E2E 6
- Test Process Improvement 4
- Usability 4
- MBT 4
- En nog 22 andere ...

8 ALV

18% van de respondenten bezoekt weleens een Algemene Leden Vergadering. Voor veel niet-komers is de afweging 'toegevoegde' waarde ALV versus de 'extra (werk)tijd' negatief.

9 TNN

81% leest het TestNet-Nieuws en beoordeelt de algemene kwaliteit met een 7, in een mooie verdeling om de 7 heen. De niet-lezers voeren tijdgebrek en onbekendheid als belangrijkste redenen. Soms wordt de te printen omvang als weerhouding genoemd.

Als verbeterpunten worden genoemd:

- Kolommen lezen is online niet handig, zeker niet als je moet scrollen
- Lay out
- Iets vaker uitkomen en dan iets dunner
- Hier en daar meer diepgang
- Meer praktijkverhalen
- Kunnen reageren op artikelen

10 Website

De huidige website wordt met een 6,5 beoordeeld, waarbij 30% een onvoldoende geeft. Veel voorkomende opmerkingen zijn:

- Meer interactie
- Look and feel kan beter
- Verouderde uitstraling
- Vaker updates op de site
- Zoeken naar informatie

We wachten in spanning op de nieuwe website.

11 Contributie

De contributie wordt door 65% als passend ervaren en zou van 11% daarbovenop hoger mogen als nodig. De cijfers worden geflatteerd doordat een onbekend deel de contributie van de werkgever vergoed krijgt.

12 Sponsorbeleid

96% van de respondenten stemt in met het huidige sponsorbeleid.

13 Wat kan er anders bij TestNet?

Een groot deel van de reacties luidt: Ga zo door! De reacties die anders luiden zijn zeer divers.

13a. Wat mis je?

Wat het meest gemist wordt, zijn activiteiten speciaal gericht op netwerken en ondersteuning op het gebied van het verkrijgen van banen/opdrachten, ondersteunen van zelfstandigen en vergelijken van werkgevers/beloningen.

Op de tweede plaats komen zaken die te maken hebben met kennis en kennisuitwisseling zoals meer aandacht voor beginnende testers, workshops en trainingen op gunstige tijden, in-depth kennisdeling voor wat betreft toepassen van tools, meer ruimte voor discussie op bijeenkomsten. Ook worden raakvlakken met andere vakgebieden en regionale bijeenkomsten genoemd.

13b. Wat zou je verbeterd willen zien?

Wat onze leden het liefst verbeterd zouden willen zien, is een evenwichtigere verdeling op bijeenkomsten tussen de aanwezigheid van detacheerders/aanbieders van testdiensten en klantorganisaties/afnemers van testdiensten. Ook ziet men graag verbetering qua aansluiting op andere vakgebieden, meer diversiteit in sprekers op bijeenkomsten en een betere bereikbaarheid van de locatie waar de bijeenkomsten worden gehouden (gaat om zowel afstand als bereikbaarheid met OV).

13c. Wat zijn je verwachtingen?

De verwachtingen ten aanzien van TestNet liggen voornamelijk op promotie/profilering van het testvak in vakbladen en belangenbehartiging van testers over het algemeen. Opvallend is dat ook relatief vaak verwachtingen worden geuit op het gebied van ondersteuning van ZZP'ers / freelancers.

14. Waar en hoe kan TestNet meer leden vinden?

Ook hier vele creatieve ideeën. De meeste hebben betrekking op het benaderen van organisaties om medewerkers lid te maken. Ook wordt geopperd om het bedrijfslidmaatschap actiever in te zetten of om een incentive regeling te introduceren voor het aanbrengen van nieuwe leden. Andere reacties roepen op om TestNet meer onder de aandacht te brengen door te flyeren (al dan niet via leden/sponsors), door de publiciteit op te zoeken via vakbladen of door als

TestNet actiever te zijn op internet (via eigen website, op forums, hoger scoren in zoekmachines).

15. Overweeg je je lidmaatschap op te zeggen en zo ja waarom?

9,2% geeft aan te overwegen het lidmaatschap op te zeggen. De meest genoemde reden is tijdgebrek om bijeenkomsten te bezoeken. Ook gebrek aan toegevoegde waarde scoort hoog. Een deel heeft ook aangegeven het lidmaatschap op te willen zeggen omdat men inmiddels niet meer in het testvak werkt.

16. Eindcijfer TestNet

Het gemiddelde cijfer voor TestNet is 7,4. 3% geeft een onvoldoende en 4% geeft een 9.

TESTTECHNIEKEN IN SAN DIEGO?

Door Meile Posthuma • tnn@testnet.org

Eind september wordt in San Diego de STARwest conferentie gehouden. Dit grote Amerikaanse broertje van EuroSTAR wordt elk jaar door SQE georganiseerd. Derk-Jan de Groot, werkzaam bij Valori, is een van de Nederlandse sprekers. Omdat het bijzonder is om als Nederlandse spreker op deze conferentie te spreken, vragen we Derk-Jan alvast een tipje van de sluier op te lichten.

Derk-Jan waar ga je straks over spreken?

Wij testers hechten veel belang aan de testontwerp-technieken. In TMap Next worden er circa 130 pagina's aan gewijd. Dit is 17% van het hele boek. 'Foundations of software testing' van Graham Et Al, besteedt 20% van het aantal pagina's aan de uitleg ervan. Ondanks dat er veel informatie beschikbaar is over werking van de testontwerptechnieken, wordt er weinig geschreven over hoe je de juiste techniek moet selecteren.

En daar gaat jouw presentie over?

Ja, precies. Ik heb ervaren dat veel testers het moeilijk vinden om de juiste techniek te kiezen. Vaak gebruiken ze de technieken die in het testplan staan voorgeschreven, of de technieken die ze het beste

kennen. Echter, de keuze om een techniek toe te passen dient gemaakt te worden op basis van 'dat typen fouten die je niet in productie wil tegenkomen'. Het is daarom belangrijk om als tester een goed besef te hebben van typen fouten en de technieken die je helpen deze te vinden.

Hoe krijg je dit besef als tester?

In mijn trainingen laat ik vaak bevindingen zien en vraag dan aan de deelnemers of ze weten met welke techniek ze gevonden worden. Hiermee laat ik de deelnemers ervaren dat de keuze van een techniek bepaalt welke typen fouten je wel en niet gaat vinden tijdens je test. Dit ga ik in Amerika zeker ook doen. Daarnaast heb ik in mijn boek 'TestGoal, resultaatgedreven testen' een beslissingsmodel geïntroduceerd, waarmee de tester geholpen wordt bij zijn techniekkeuze. Dat model heb ik ondertussen verder uitgewerkt en vormt de basis voor mijn verhaal op STARwest.

Hoe sluit dit verhaal aan bij het STARwest publiek?

In Amerika wordt anders naar testen gekeken dan bij ons. In Nederland hebben we een vrij methodische aanpak en wordt testen gezien als aparte discipline. Op conferenties hebben we het vaak over 'hoe zou je moeten testen', terwijl bij STARwest het accent ligt op 'hoe realiseer ik een werkend product'. Testen is er meer geïntegreerd met de systeemontwikkeling zelf en pragmatischer van aard. Daar waar wij soms verzanden in de methodiek kunnen ze, naar mijn mening, overzee soms juist wat meer context gebruiken. De voorgaande jaren dat ik op STARwest sprak, heb ik ervaren dat een methodisch verhaal aanspreekt als je op een heldere manier uitlegt waarom we als tester dingen op een bepaalde manier doen en hoe we vanuit deze methodische kennis het testen kunnen verbeteren.

Ik geloof dat mijn verhaal interessant is voor de doelgroep, omdat het de testontwerptechnieken in context plaatst. Ik ga niet uitleggen hoe de individuele technieken werken. Die kennen ze ondertussen wel. Ik leg het accent op het keuzeproces en embed deze werkwijze in het testproces. Welke resultaat wil je bereiken en hoe helpt de keuze voor een techniek je dit doel

bereiken? Dat is een methodische benadering waarbij er een duidelijke brug wordt geslagen naar de resultaatgedreven houding van de Amerikanen.

En wat biedt de conferentie voor jou?

Ikzelf heb de afgelopen STARwest conferenties een paar waardevolle ideeën mee naar huis genomen. Deze ideeën stellen mij in staat om de ontwikkelingen binnen de testwereld in een goed perspectief te plaatsen en mijn testvisie aan te scherpen. Dit vind ik erg belangrijk binnen mijn consultancywerk, maar ook voor mijn werk als productmanager. Daarnaast praat ik ook weer bij met mijn Amerikaanse collega's. Het is altijd erg leuk om hen weer te ontmoeten.

Je deelname betekent dat je een week weg bent en niet bij de klant werkt?

Dat klopt. Het is niet altijd gemakkelijk om de klant te vertellen dat je een week weg bent. Maar willen we op lange termijn de klant blijven helpen, moeten ook wij ons blijven ontwikkelen. De ideeën die ik terugbreng zijn een prima voeding voor onze innovaties. Daarnaast geldt dat wij een erg klantgerichte organisatie zijn. De testcommunity kent ons wel, maar ziet helaas niet altijd hoe sterk wij zijn in software testen. Bijdragen aan de testcommunity in de vorm van publicaties en presentaties zorgen ervoor dat we een grotere bekendheid krijgen, ook onder de testers. Dat vinden we erg belangrijk.

RIDDER MARTIN

Door Hans van Loenhoud • tnn@testnet.org

Op 11 september jongstleden ontving ons erelid en oprichter van TestNet, Martin Pol, uit handen van loco-burgemeester Metz van Apeldoorn de versierselen behorend bij zijn benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Martin kreeg zijn 'lintje' voor de belangrijke rol die hij heeft gespeeld bij de ontwikkeling van gestructureerd testen. Reden voor TestNet-Nieuws redacteur Hans van Loenhoud om eens te gaan praten met deze kersverse ridder.

Martin, onze lezers kennen jou allemaal als tester, maar veel minder als mens. Vertel eens wat over jezelf.

Ik ben 63 jaar geleden geboren in Apeldoorn. Daar woon ik nog steeds naar volle tevredenheid. Ik heb de Mulo gedaan en ben daarna begonnen op de Kweekschool – het doceren trok me toen al! Maar ja, geld verdienen leek me ook wel leuk, want ik wilde een brommer. Dus na een tijdje stopte ik met school en solliciteerde bij de Belastingdienst – in Apeldoorn uiteraard. Daar ben ik in 1967 aangenomen als interne postbediende tegen het riante salaris van 142 gulden per maand. Na een tijdje moest ik in militaire dienst. Tijdens mijn dienstitijd heb ik een aantal cursussen gevolgd over fiscale wetgeving, dus daarna kon ik direct weer bij de Belastingdienst terecht, en wel als belastingambtenaar automatisering.

In die tijd bestond de afdeling automatisering uit een man of tien; we hadden één computer en die had minder rekenvermogen dan het simpelste mobieltje nu. Ik begon als operator, ponskaarten invoeren, printoutput aanmaken en zo, en een paar jaar later was ik opgeklommen tot systeemprogrammeur. Mijn specialiteit was de Cobol compiler. Langs die weg kwam ik in aanraking met applicatie-ontwikkeling. Omdat ik iets afwist van operations én van systeemprogrammering én van applicaties, werd ik al gauw projectleider.

In 1985 had ik net een project afgerond en er was even geen nieuwe klus voorhanden. Mijn baas zei: "Om 11 uur is er een meeting met mensen van de Algemene Rekenkamer, ga daar maar eens kijken." De Rekenkamer had een rapport gestuurd aan de

Tweede Kamer over fouten in de programmatuur van de Belastingdienst, waarin de Minister werd gesommeerd om een aanpak te ontwikkelen voor het testen. Kort daarna was ik projectleider van de werkgroep Testen.

Zo ben je dus in het testvak verzeild geraakt. Hoe ging het verder?

Ik keek eens rond in de markt en ontdekte dat er in Nederland op het gebied van testen nauwelijks iets te vinden was, op een enkele technisch georiënteerde cursus van Pandata na. Dus stuurde mijn baas me naar Amerika om uit te zoeken hoe ver ze daar, bij de Marine, met testen waren. Ik kwam terug met de eerste contouren van gestructureerd testen en ben dat gaan toepassen op de grote systemen van de Belastingdienst, Sagitta en Beheer van Relaties. Nadat we eerst intern een handboek hadden geschreven, verscheen in 1988 mijn eerste boek over gestructureerd testen; daar zijn er toen 500 van verkocht. In 1990 stapte ik over van de Belastingdienst naar Software Control, tegenwoordig Sogeti. Daar is de Belastingdienst aanpak omgezet in TMap. Na toepassing in enkele projecten rolde in 1995 TMap als boek van de pers, een paar jaar later gevolgd door TPI. Toch ben ik niet bepaald een theoreticus. Ik heb altijd met één been in de modder gestaan in projecten bij klanten over de hele wereld. Juist die confrontatie met de praktijk heeft mijn ideeën over testen gevormd. Ik presenteer vaak op internationale congressen en dat geeft je de kans om goed te luisteren naar de nieuwste ontwikkelingen en die met andere testers te bespreken. Een ideale manier om goed geïnformeerd te blijven en trends te onderkennen.

In 2000 was ik toe aan iets nieuws: ik heb samen met mijn collega en rechterhand Marjolein Steyerberg Polteq opgericht. In eerste instantie dachten we aan een klein clubje ervaren testconsultants en -managers van een man of acht, maar geleidelijk aan kwam de groei erin en nu, na tien jaar, zitten we rond de honderd, waaronder ook veel uitvoerende testengineers. Dat laatste vervult me best wel met trots: toen we besloten om met testengineering te beginnen hebben we uit de kaartenbakken van het CWI twintig werklozen aangenomen en via onze eigen opleidingen opgeleid tot prima testers. Waar ik ook trots op ben? In

1996 kreeg ik de European Testing Excellence Award en vorig jaar met Polteq de FD Gazelle Award voor onze snelle groei.

Tot zover het testen. Maar wie is Martin privé?

Ik ben al 39 jaar gelukkig getrouwd met Wil en we hebben 2 geweldige dochters, Astrid, pedagoge en Linda, die als testspecialist werkt bij Polteq (!) – het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Mijn grote hobby is Spanje. En dan bedoel ik alles van Spanje: het land, de taal, de cultuur, de muziek... Ik heb sinds een aantal jaren een huis aan de Costa Blanca en ben daar gemiddeld drie tot vier maanden per jaar.

Ik beleef veel plezier aan fotograferen en om mijn – overigens prima – gezondheid te bevorderen ga ik minstens een half uur per dag home-trainen, bij mooi weer mountain biken.

Dat lintje, hoe ging dat in zijn werk?

Het was een volslagen verrassing, ik wist echt van niets. Ik was net terug uit Spanje voor het grote Polteq-feest vanwege ons tienjarig bestaan. Omdat ik op vakantie was geweest had ik met Marjolein afgesproken dat ik geen formele rol in het feest zou hebben; zij zou de toespraak doen en zo. Mijn vrouw was zogenaamd niet meegekomen en ik was volledig casual in spijkerbroek en poloshirt. Toen Marjolein haar toespraak heel persoonlijk tot mij richtte was ik verbaasd, maar pas toen een mij onbekende persoon het woord nam en zich bekendmaakte als de loco-burgemeester van Apeldoorn voelde ik nattigheid. En toen ineens mijn vrouw opdook en onze secretaresse Stephanie met een inderhaast geritseld colbertje van me klaarstond begreep ik dat er toch echt iets bijzonders aan de hand was.

Ik ben getroffen door de warme reacties die ik heb gehad: uit de testwereld, van mijn familie, uit de buurt waar ik woon. Gisteren nog kreeg ik een felicitatiemail van een oude chef van me van de Belastingdienst.

Hoe is TestNet ontstaan?

Heel simpel eigenlijk. Mijn toenmalige baas bij Sogeti, Rob Dekker, had in het jaarplan 1996 opgenomen dat er een NGGT moest komen, een Nederlandse Ge-

bruikersgroep voor Gestructureerd Testen. En dat moest ik gaan regelen... Ik heb wat vriendjes en vriendinnetjes uit de testwereld opgetrommeld en ben met mijn fijne collega Ingrid Ottevanger aan de slag gegaan. Zo is TestNet geboren. Van meet af aan is het initiatief goed aangeslagen. Ik heb samen met een paar trekkers van het eerste uur TestNet gebracht naar een niveau van 500 leden. Toen stond de organisatie als een huis en was er een goed bestuur waaraan ik de vereniging met een gerust hart kon overdragen. Zoiets doe ik wel vaker; ik ben een echte pionier. Dingen opzetten, een visie ontwikkelen, enthousiasme kweken, dat zijn de dingen waar ik goed in ben. Het vervolgens uitbouwen, daar zijn anderen beter in. Zo ook nu bij Polteq; daar hou ik me alleen nog bezig met R&D en marketing, terwijl de algemene leiding ligt bij mijn nieuwe baas, Rob Dekker...

Martin, hoe ziet jouw toekomst eruit?

Ik ben nog lang niet klaar met testen, de ontwikkelingen zullen alleen maar stormachtiger en boeiender worden. In mijn rol van R&D ben ik aan het nadenken over de nieuwe ontwikkelingen in de IT-wereld en de invloed die dat op ons testvak heeft. Services (SaaS, SOA), sourcing, agile, the cloud: dat zijn allemaal zaken die een majeure invloed op ons vak zullen hebben. En ik wil met Polteq vooroplopen in deze ontwikkelingen! Dus ga ik door zolang ik het leuk vind. Ik blijf ook doorgaan met presentaties geven over de hele wereld, want daar geniet ik echt van. Ik wordt zó veel gevraagd dat ik het merendeel moet afslaan, maar wat er dan overblijft is echt de moeite waard. Ik ga alleen wel wat meer vanuit Spanje werken. Ik heb daar via Internet alle benodigde faciliteiten beschikbaar dus ik kan daar alles doen wat ik hier ook kan. Maar ik blijf verbonden met Nederland, Polteq en TestNet, dus je zult me hier nog regelmatig zien.

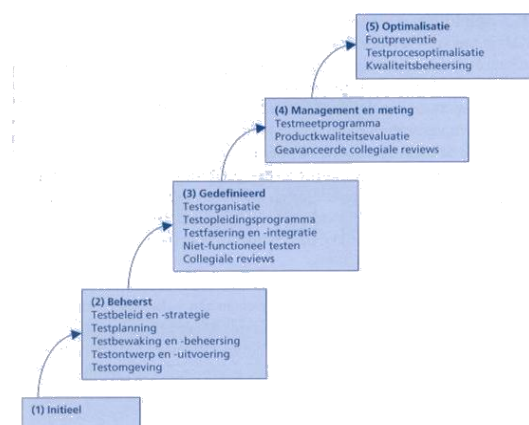
Boekrecensie: De kleine TMMi

Door Meile Posthuma • tinn@testnet.org

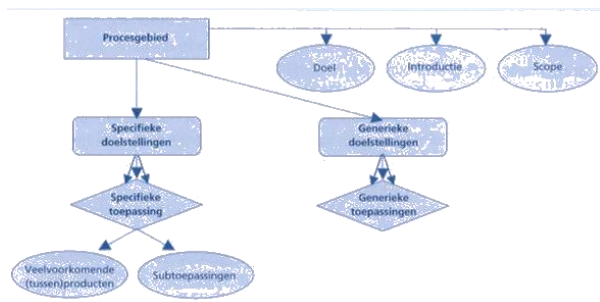

Uitgeverij: Academic Service
 ISBN-nummer: 978 90 12 58200 1
 Auteur(s): Erik van Veenendaal en Jan Jaap Cannegieter

Ondanks het feit dat CMMI aandacht besteedt aan 'Verificatie' en 'Validatie' biedt CMMI te weinig op testgebied. Daarop heeft de TMMi Foundation het TMMi-model ontwikkeld, wat voortborduurde op het eerdere TMM. TMMi hanteert dezelfde structuur als CMMI, alleen wordt in TMMi natuurlijk aandacht aan de procesgebieden betreffende testen besteed. TMMi is dan ook complementair aan CMMI. De kleine TMMi geeft de lezer voldoende houvast om in zijn of haar testrol de testprocessen binnen de organisatie op een doelgerichte wijze en op een praktische wijze te verbeteren.

Op elk niveau in TMMi worden procesgebieden onderkend. Per procesgebied zijn enkele volwassenheidsdoelstellingen gedefinieerd, die uitgewerkt worden in toepassingen.

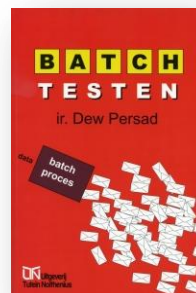

Waar binnen CMMI zowel de stapsgewijze benadering als de continue benadering mogelijk is voor procesverbetering, is TMMi alleen nog als stapsgewijze benadering te gebruiken. In de toekomst zal waarschijnlijk ook de continue benadering volgen.

In de kleine TMMi worden in de eerste twee hoofdstukken de niveaus van het model besproken en de procesgebieden voor niveau twee en drie. De niveaus vier en vijf zijn nog in ontwikkeling en zullen ongetwijfeld een volgende versie van het boekje worden opgenomen. Wat het boek aantrekkelijk maakt om bij de hand te hebben is dat niet alleen het theoretische kader van het model wordt beschreven. In hoofdstuk vier wordt aandacht besteedt hoe een TMMi-assessment eruit ziet qua aanpak en in hoofdstuk vijf wordt aandacht besteedt aan het implementeren van de verbeteringen binnen een organisatie door gebruik te maken van het IDEAL-model (Initiating, Diagnosing, Establishing, Acting, Learning) van het SEI. De kleine TMMi zal degenen die aan de slag willen met het beoordelen en verbeteren van het testproces voldoende houvast geven. Het formaat geeft geen enkele reden om het boek niet bij je te hebben, het past zelfs in je achterzak. Voor wie kennis wil nemen van TMMi biedt het boek een mooi kort en bondig overzicht en is makkelijk toegankelijk.

BOEKRECENSIE: BATCHTESTEN

Door Paul Beving • ttn@testnet.org

Uitgeverij: Tutein Nolthenius
 ISBN-nummer: 978 90 721 9499 2
 Auteur(s): Dew Persad

Er was tot voor kort in Nederland nog geen boek over batchtesten verkrijgbaar en alleen al om die reden is de schrijfinspanning van Dew Persad zeer welkom in de testgemeenschap. Het boek vormt mede de neerslag van zijn ervaring met batchtesten bij verschillende organisaties. Hij beschrijft op gedetailleerde wijze het stappenplan van de BATCH-methode, die het gehele proces van batchtesten omvat. Dat begint met de **B**usiness know-how om vervolgens via een **A**nalyse van de batches, een **T**est van de batches en een **C**ontrolle van de resultaten te komen tot het over**H**even van de batches naar de business. Naast een beschrijving van (het nut van) deze methode besteedt hij aandacht aan het batchdraaien in productie en gaat hij in op de kwaliteit en de ontwikkeling van batchprocessen. Uiteraard ontbreekt een aparte behandeling van het testen van batches niet. Tot slot behandelt hij de organisatie rond batchtesten, waaronder de technische infrastructuur en de vereisten van de rollen die bij batchtesten van belang zijn. De doelgroep is volgens Dew Persad 'alle betrokkenen bij de batchprocessen': projectleiders, programmanagers, directieleden, lijnmanagers, gebruikers, beheerders, ontwikkelaars, testers en kwaliteitsmanagers. Dew is zeker geslaagd in zijn streven om een goed leesbaar en begrijpelijk boek te bieden voor iedereen die in de praktijk met batchprocessen te

maken krijgt. Batchprocessen kunnen zeer complex zijn. Een gedegen voorbereiding bij het testen van batches is dan ook vereist. Met de beschreven systematiek in 'Batchtesten' krijgt de lezer een beter inzicht in die complexe werkelijkheid en een betere grip op de batchprocessen.

Zie ook: www.batchtesten.nl

BOEKRECENSIE: SUCCES MET DE REQUIREMENTS

Door Meile Posthuma • tinn@testnet.org

Uitgeverij: Academic services
ISBN-nummer: 9789012582056
Auteur(s): Martin Arendsen, Jan Jaap Cannegieter, Arno Grund, Petra Heck, Serge de Klerk, Johan Zandhuis

Onlangs is de tweede herziene druk verschenen van 'Succes met de requirements'. De recensie van de eerste druk van dit boek heeft ook al eerder in TNN gestaan.

De auteurs zijn erin geslaagd om ook nu weer een goede publicatie te maken. Op een overzichtelijke wijze worden achtergronden van het belang van goede requirements gegeven, het requirementsproces behandeld, verbetering van de betreffende processen, hoe de omvang te schatten en een hoofdstuk van mogelijk te gebruiken tooling beschreven. Het boek is daartoe in drie delen opgesplitst. Bovenstaande staat in de eerste twee delen. Het derde deel bevat de bijlagen die de lezer helpt bij een mogelijke implementatie van een gestructureerd requirementsproces.

Al in de inleiding zit een belangrijke verbetering, namelijk het kijken naar de totale kosten van een sys-

teem gedurende de gehele levenscyclus in plaats van alleen maar naar de projectkosten. Door middel van het stellen van duidelijke requirements in relatie tot beheerefficiëntie zijn de beheerkosten te beïnvloeden. Op die manier spelen ze toch een rol in besluitvorming tijdens projecten.

Verder is het aantal technieken voor het prioriteren van requirements uitgebreid en is er een sjabloon toegevoegd 'Prioritized Requirements List' en het sjabloon 'Visie en scope'aangepast. Het requirementsproces op hoofdlijnen is in overeenstemming gebracht met internationale standaarden als CMMI en IEEE, wat natuurlijk niet geheel onbelangrijk is.

Als u de eerste druk heeft gemist, is het aan te raden om u dan in deze tweede druk te verdiepen, want het is zeer leerzaam, ook voor een tester.

DE DAG VAN ...

Door Martina Hoffmann • martina.hoffmann2@ikea.com

De wekker gaat om half zeven. Ik druk meteen op Snooze. Uiteindelijk is de trek in een vers kopje koffie groter dan de wens om te blijven liggen en rol ik uit mijn bed (letterlijk, want mijn bed staat op 70 centimeter hoogte). Ik kom op mijn voeten terecht en ga direct naar het dakterras om het weer aan te voelen. Ik vind het leuk om mijn eigen fruit te kweken en ben trots op mijn blauwbessenstruiken en mijn verzameling aardbeienplanten. De enige bloemen die ik heb zijn vier grote zonnebloemen. Ik eet wat blauwe bessen en bramen en zie dat de tomaten bijna rijp zijn. De zomer lijkt voorbij, maar het is nog steeds vroeg licht en je kunt zonder jas naar buiten gaan. En dat nog beter met een kopje koffie erbij. Ik besluit bij mezelf: dit is de dag die ik voor TestNet ga beschrijven.

Wat ga ik vandaag doen en wat staat er op de agenda? De reflex zit er nog steeds in om meteen de laptop open te doen. Maar dat moet ik beslist niet doen, want dan blijf ik hangen en kom ik te laat op kantoor. Ik ga dus de douche in en noteer iets later mijn top drie prioriteiten op een stukje papier: 1. Nieuwe laptop in gebruik nemen! 2. Opzetten van een nieuw project in Quality Center voor Zweden. 3. Nakijken of Portugal de bevindingen van de test review vorige week heeft opgelost.

Om acht uur ga ik het huis uit en verbaas me er wederom over dat het me meestal lukt om precies voor de deur te parkeren - voor Amsterdam is dit vrij uniek. Ik rijd richting Haarlem over de A9, tegen de files in, en ben zo'n twintig minuten later bij IKEA Haarlem.

Ik parkeer rechts van het gebouw waar de personeelsingang is, ga de trap naar boven en hoor het eerste vriendelijke 'Hej!' van de dag. Zo zeggen we binnen IKEA op z'n Zweeds tegen elkaar. Met het pasje door de deur, langs de personeelskantine waar het al naar warme croissants ruikt en bij de volgende deur, tussen personeelsgedeelte en winkel, staat al iemand die de deur voor me wil openhouden. Ik ga langs het klantenrestaurant, IKEA Family en de Interieurs. Bij de volgende deur, die naar de kantoren leidt, zie ik de IT Project Manager uit Duitsland met een van onze Global Project Managers, die vanuit Zweden werkt en alleen voor vergaderingen in Haarlem is. Op weg naar kantoor, langs de koffiemachines en de vergaderruimtes, neem ik de status van het interface-testen in Portugal met hem door en ik waarschuw de GPM dat we ernstige resource constraints voor het testen in Polen hebben.

Op kantoor word ik meteen bij de Support Manager geroepen. Hij vertelt dat het Zweedse team helemaal enthousiast was over mijn testworkshops vorige week in Älmhult. Hij wist helaas niet de uitkomst van een webex vrijdag namiddag - toen zat ik al in het vliegtuig - over het testen van een module waarmee we afgelopen week problemen hadden.

Ik start mijn laptop op en zie onmiddellijk dat ik double-booked ben. Gelukkig is mijn testcoördinator er al. Ik vraag hem naar het Release Impact Analysis mee-

ting te gaan, terwijl ik een afspraak met de PM'er van China heb, die deze week in Haarlem op bezoek is.

Vijf minuten later is de situatie veranderd: De release meeting is verschoven naar november (want dan kan niemand zeggen dat ie geen tijd heeft) en de PM'er uit China heeft een escalatie waarop ze moet reageren. De meeting wordt dus verschoven tot later op de dag. Some problems solve themselves.

Negen uur en geen meeting? Dan gaan we even ontbijten. Ik ben een grote fan van het Eén Euro ontbijt van IKEA. Een mooie manier om even bij te praten met mijn Zweedse testcoördinator, die slechts om de week in Haarlem is. Hij is bezig met een testplan review in Slowakije en heeft nog vragen over de Global Test Strategy en hoe deze op te zetten in de verschillende landen. Ik vertel hem wat de stand van zaken is op gebied van test automation. Daarna boeken we nog een timeslot om onze aanpak voor de 'Content & Strategy'-meeting af te stemmen.

Terug op kantoor ontmoet ik een product specialist die me een update kan geven over de webex met het Zweedse team. Zij heeft helaas geen goed nieuws voor me. Het lijkt erop dat de Zweedse configuratie afwijkt van de global standards en daarom krijgen we op detailniveau problemen met de testgevallen. Ik had gehoopt dat we al een stap verder zouden zijn en dat er een actielijst zou zijn opgesteld. Niet dus. Ik bel de Zweedse Change & Issue Manager om zijn mening over de webex te horen en hoe we hiermee verder gaan, maar hij is op weg naar een vergadering en zal me later terug bellen.

Bijna tijd voor mijn wekelijkse webex met Italië, ik pak mijn spullen en ga naar boven om een vergaderruimte te zoeken. Gelukkig hebben we een tiental vergaderruimtes van verschillende afmetingen boven ons kantoor (omdat IKEA Haarlem het opleidingscenter in Nederland is). Het lukt meestal wel om op korte termijn nog een webex kamer te krijgen. Italië heeft met personeelstekort te kampen en ondanks overuren is het niet gelukt onverwachte afwezigheid te compenseren. Ik dring erop aan dat het management vandaag nog geïnformeerd wordt dat er minimaal een week uitstel te verwachten is. De steering committee meeting is aanstaande week en de bedoeling was om

daar de UAT goed te keuren... Persoonlijk denk ik dat het twee weken uitstel wordt.

Ik ga terug naar mijn plek en nu valt mijn blik op mijn prioriteitenlijstje. Die nieuwe laptop! Ik ga er enthousiast mee aan de slag, ben erg benieuwd of Quality Center hiermee sneller werkt. Na de login meteen QC opgestart en even e-mail checken ... had ik beter niet moeten doen bij een nieuwe laptop. Mijn collega komt binnen en vertelt dat ik de standards moet volgen! Eerst synchroniseren! Ik ben de nieuwe laptop nu al zat, dit blijkt toch langer te duren dan ik dacht en ik heb nog wat andere dingen op mijn lijstje staan. De laptop gaat dus de kast weer in en ik concentreer me op Portugal. Er was vorige week een review geweest (die ik standaard in alle landen doe), waar wat puntjes uitkwamen die nog aangepast moesten worden. Een status update zit al in mijn e-mail en voor de lunch heb ik net nog tijd om de aanpassingen na te gaan.

Op weg naar de personeelskantine lopen we de bekende route door de winkel en ik denk weer: 'Alles so schön bunt hier!' Ik vind het wel leuk bij IKEA. Na de lunch ga ik aan de slag met punt twee van mijn lijstje. Zweden moet over op een nieuwe template van Quality Center. We hebben de testrapportages middels SQL en VB geautomatiseerd en hierbij wat customized fields toegevoegd. Ook zijn er hierdoor strengere eisen met betrekking tot de structuur in QC. Dit alles gecontroleerd en dan de oude database gekopieerd en net op tijd voor de volgende vergadering: de Bi-weekly Project Update.

We hebben momenteel acht landen in implementatie (en tien landen in maintenance). De vergadering begint met de standaard frase: good morning, good day, and good evening, omdat er projectmanagers en product specialisten van de VS, Europa en China via webex bij zitten. Na twee uur zijn we klaar, met wat discussies over risico's in Polen en Italië.

Tussendoor krijg ik een SMS van mijn duikbuddy: '19.00 Vinkeveen?' Ik SMS terug: 'Sorry, team bonding. Morgen?' Dan heb ik even de tijd om met de PM'er van China te praten (en ik denk: er is al zoveel gebeurd vandaag, ik hoef helemaal niets meer te verzinnen voor het TestNet stukje). Ik was tijdens haar vakantie in Shanghai voor de testworkshops en zij wil

graag mijn mening over het testteam horen en hoe ik over bepaalde risico's denk.

Helaas kunnen we niet verder discussiëren omdat er weer een webex op de agenda staat. Deze keer met een product specialist die vanuit de VS inlogt en een Franse product specialist die fulltime in Haarlem zit. Het is gebleken dat de standaard testgevallen voor een module niet in een logische volgorde staan die de gebruikers begrijpen; waardoor extra ondersteuning nodig is. Daarom mijn voorstel de testgevallen recht te trekken zodat de gebruikers er ook zelf mee aan de slag kunnen. Saai misschien, maar wel effectief.

Om kwart voor zes zijn we klaar en is het tijd om op te ruimen.

Vanavond gaan we samen uit eten in Amsterdam. Als ik er om zeven uur wil zijn moet ik nu vertrekken. Eerst via de A9, tegen de file in, naar huis rijden en dan nog op de fiets naar het restaurant. De keuken heet, geloof ik, 'fusion' en dat past bij ons team, dat inmiddels door en door internationaal is. Vandaag zijn er collega's uit Duitsland, Zweden en China op bezoek. Ik geniet er altijd van, omdat ik Duits, Zweeds, Nederlands en natuurlijk Engels spreek.

Gelukkig regent het niet en ben ik tegen tien uur weer thuis. Nu nog het artikel voor het TestNet schrijven en dan naar bed!

VIJF VRAGEN AAN MACHIEL VAN DER BIJL

Door Machiel van der Bijl • vdbijl@axini.com

IK VIND TESTEN EEN LEUK VAK WANT ...

het is verdraaid complex om uit te vogelen of het te testen systeem datgene doet wat de bedoeling is. Om die vraag goed te beantwoorden heb je al snel duidende testgevallen nodig, maar in de praktijk heb je daar vaak de tijd niet voor. Dan komt het aan op kennis en kunde om toch tot een goed oordeel te komen.

HET GROOTSTE MISVERSTAND OVER TESTEN IS ...

dat het niet uit kan om testen te automatiseren. Er wordt over het algemeen niet gekeken naar wat wél te automatiseren is, maar men komt vooral met voorbeelden van wat niet te automatiseren is. In mijn beeld gaat het niet om geautomatiseerd versus handmatig testen, maar juist om geautomatiseerd én handmatig testen. De huidige tooling is erg goed in staat om vooral véél te testen, maar is iets minder goed in het intelligent testen. Menselijke testers testen juist met weinig maar wel heel slimme testgevallen. Een win-winsituatie zoals dat zo mooi heet: laat de tooling die tachtig procent voor de hand liggende testen genereren en uitvoeren. Dan blijven er voor de testers de twintig procent interessante en uitdagende testen over.

Mijn ervaring is dat als je testautomatisering binnen een project goed aanpakt, dat binnen het project zelf nog is terugverdiend.

OVER VIJF JAAR ZIE IK MIJZELF IN DE FUNCTIE VAN ...

mededirecteur/eigenaar van Axini, specialist in modelgebaseerd testen, waar ik nu ook zit. Ik hoop me tegen die tijd wel weer wat meer met de inhoudelijke kant van het testen te bemoeien. Op dit moment gaat veel energie in het opbouwen van het bedrijf en de interactie met klanten.

EEN TESTER MOET ZEKER BESCHIKKEN OVER DE VAARDIGHEID OF KENNIS OM ...

te analyseren en te abstraheren. Testen is een heel analytisch vak. Je moet in korte tijd de relevante functionaliteit van het systeem en de risico's voor de business doorgronden en hiervoor testgevallen maken. Dit vereist het scheiden van hoofd- en bijzaken. Daarnaast vind ik dat een tester een relevante opleiding hoort te hebben genoten of een domeinspecialist hoort te zijn.

IN DE TOEKOMST HOOP IK DAT BINNEN HET TESTVAKGEBIED ...

nog meer automatisch getest wordt ;ómdat menselijk testen domweg te weinig testen kan uitvoeren en de kwaliteit van het opgeleverde systeem hieronder lijdt. Hoe vaak zien we niet een probleem in productie waarvan iedereen vindt dat dat eigenlijk tijdens het bouwen of testen had moeten worden gevonden. Sterker nog, het was een heel simpel testgevalletje geweest. Maar goed, er zijn zoveel verschillende soortgelijke testen mogelijk dat deze er vanwege de beschikbare tijd nét niet inzat. Zet die computer aan om alle hoekjes en gaatjes door te testen!

IK GEEF DE VRAAG DOOR AAN ... OMDAT ...

Pim Kars, omdat ik hem bijzonder inspirerend vind met een geheel eigen kijk op de testwereld.

Al onze thema-avonden in 2010 worden gehouden in het:

NBC:

Plaats:

Nieuwegein
Blokhoeve 1, 3438 LC

Informatie:

Aanmelden kan tot uiterlijk drie werkdagen van tevoren via onze website www.testnet.org onder 'Evenementen' > 'Aanmelden evenement'.

Najaarsevenement TestNet Testing only gets better

Maandag

11 oktober - 10:00 - 22:00 uur

Thema-avond TestNet Werkgroepavond

Dinsdag

16 november - 18:00 - 22:00 uur

Thema-avond TestNet Open Source Tooling

Donderdag

9 december - 18:00 - 22:00 uur

Evenementen & Thema-avonden

E-mail: evenementen@testnet.org

Cees Dulfer

Erik Hendrixx

Jan-Kees Glijnis

Ine Lutterman-Baars

Rik Marselis

Huib Schoots

Willem Strik

Peter van Tulder